

РЕШЕНИЕ

№ 27699

гр. София, 19.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 22.11.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Милена Славейкова

**ЧЛЕНОВЕ: Радина Карамфилова
Мария Бойкинова**

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Радослав Стоев, като разгледа дело номер **8338** по описа за **2024** година докладвано от съдия Милена Славейкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 - 228 от Административно процесуалния кодекс (АПК) вр. с чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Образувано е по касационна жалба на директора на Национално толоуправление Агенция „Пътна инфраструктура“, [населено място] 1606, [улица], чрез юрк. Г., срещу Решение от 15.04.2024 г. по нахд № 2243/2023 г. на Софийски районен съд (СРС), Наказателно отделение (НО), 101-и състав, с което е отменено Наказателно постановление (НП) № ВГ08052022/5800/Р8-886 от 25.10.2022 г. относно наложено на С. Д. Д. с ЕГН [ЕГН], на основание чл. 179, ал. 3а от Закона за движението по пътищата (ЗДвП) административно наказание „глоба“ в размер на 1800 лв.

Касаторът поддържа, че решението е постановено при неправилно приложение на материалния закон. Оспорва доводите на районния съд за недоказаност, че именно наказаното лице е управлявало ППС на посочените в НП дата и място, регистрирани със запис от електронната система по чл. 167а, ал. 3 ЗДвП и ги намира за направени в противоречие със събраните по делото доказателства. Поддържа, че от доказателствената съвкупност следва по категоричен и несъмнен начин, че процесното ППС е управлявано от С. Д. Д. както към момента на проверката, така и в момента на извършване на нарушението. В тази връзка навежда доводи, че преди съставяне на акта за установяване на административно нарушение (АУАН) на

нарушителя е предоставена възможност да се запознае с нарушението, доклада и снимките, генерирани от електронната система за събиране на пътни такси, след което запознаване той не е отрекъл, че на процесната дата и час е управлявал процесното ППС, нито е възразил срещу нарушението, за което му е съставен АУАН. С доводи, че при съставяне и връчване на АУАН и на наказателното постановление не са допуснати процесуални нарушения, същите са издадени от компетентни органи, съдържат изискуемите от закона задължителни реквизити и при спазване на сроковете по чл.34 от ЗАНН, касаторът претендира за отмяна на решението на СРС и постановяване на друго, по същество на спора, за потвърждаване на НП, както и за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът С. Д. Д., ЕГН [ЕГН], от [населено място], обл. Т., [улица], ет. 3, ап. 8, чрез адв. Н. Ц. В. - от АК [населено място], оспорва касационната жалба в писмени отговори от 23.07.2024 г. и от 11.09.2024 г. Поддържа, че в АУАН и НП не са посочени данни за водача в момента на извършване на нарушението в нарушение на основни принципи на административнонаказателното производство. Противно на това, АУАН и НП единствено сочели, че Д. е управлявал процесното ППС само към момента на проверката - на 08.05.2022г., но липсвали констатации и доказателства, че именно той е бил негов водач на 27.04.2022г., в 18:35ч. Визира съставяне на АУАН и НП в нарушение на чл. 42, ал. 1, т. 5, респ. чл. 57, ал. 1, т. 6 от ЗАНН, поради непосочване в тях на нарушената норма на чл.139, ал.7 от ЗДвП, а единствено на санкционната разпоредба на чл.179, ал.3а от ЗДвП, с което твърди допуснато съществено процесуално нарушение поради липса на пълна и ясна правна квалификация на нарушението. Твърди, че при движението на процесното ППС, по посочения участък, същото е имало налично и включено бордово устройство по смисъла на §1, т.7 от ДР на Наредбата за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, което е отговаряло на съответните технически изисквания за целите на тол таксуването. От подадените данни на включеното бордово устройство се установявало, че водачът е изпълнил задълженията си по установяване размера и заплащане на съответната такса по чл. 10, ал. 1, т.2 от ЗП. Излага доводи за непропорционалност и явна несправедливост на наказанието, в противоречие и с практиката на Съда на Европейския съюз (СЕС), доколкото наложената санкция не е съразмерна с тежестта на нарушението. Като намира за правилни изложените от СРС доводи за незаконосъобразност на НП, претендира за оставяне в сила на решението на СРС и за присъждане на разноски. Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за основателност на касационната жалба.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, възприетата по реда на чл.220 АПК фактическа обстановка, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

От фактическа страна СРС е приел, че на 08.05.2022 г., в 13:26 часа, в направление излизане от територията на Република България, на граничен контролно-пропускателен пункт (ГКПП) Кулата, е пристигнало пътно превозно средство (ППС) с рег. [рег.номер на МПС], вид: влекач, марка и модел СКАНИЯ Р 440, с обща техническа допустима максимална маса - над 12 тона, управлявано от С. Д. Д.. След извършена проверка от страна на контролни органи от ТД Митница С. е установено, че на 27.04.2022 г., в 18:35 часа, горепосоченото ППС с регистрационен

[рег.номер на МПС] , попада в категорията на пътно превозно средство, за което е дължима, но не е заплатена такса по чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за пътищата (ЗП). Цитираното превозно средство е засечено на 27.04.2022 г., в 18:35 часа, по път № А-6, км 60+705, включен в обхвата на платената пътна мрежа, като за него не била заплатена дължимата пътна такса по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗП съгласно Приложение към т. 1 на Решение № 101 на Министерски съвет от 20 февруари 2020 г. за приемане на Списъка на републиканските пътища, за които се събира такса за изминато разстояние - тол такса.

За извършеното административно нарушение бил генериран доказателствен запис (доклад) от електронната система по чл. 167а, ал. 3 от ЗДвП с номер на нарушението №DE6F15AF90FD2E95E053011F160A8A7B, заедно с приложените към него статични изображения във вид на снимков материал и/или динамични изображения - видеозаписи

За констатираното нарушение на чл.179, ал.3а от ЗДвП св. Д. Д. А. съставил АУАН № BG08052022/5800/P8-886 от 08.05.2022 г., за това, че за ППС рег. [рег.номер на МПС] , с регистрация България, на посочената дата 27.04.2022 г., в 18:35 ч, няма получени тол декларации и маршрутни карти, и за него не е получено надлежно плащане в Агенция „Пътна инфраструктура“ за сегмента на рамката (10192), на която е отчетено нарушението. На нарушителя е предоставена възможност да направи възражения при съставяне на АУАН, който вписал в него „Избрах да ми съставят акт“.

В хода на проверката, на 08.05.2022 г., Д. заплатил дължимата, независимо от съответната административнонаказателна санкция, такса по чл. 10б, ал. 5 от Закона за пътищата в размер на 119,00 лева, доказано с Квитанция за платени пътни такси в Република България № АМ-22BG005731X45636700-[ЕГН] от 08.05.2022 г.

Въз основа на така съставения АУАН и на доказателствен запис (доклад) от електронната система по чл. 167а, ал. 3 от ЗДвП, който представлявал годно доказателство за отразените в него обстоятелства относно ППС с неговата табела и регистрационен номер, дата, часа и място на движение по участък от път, включен в обхвата на платената пътна мрежа и местонахождението на техническото средство (контролно устройство с идентификатор № 10192) - част от системата, административнонаказващият орган (АНО) издал обжалваното пред СРС НП за нарушение на чл.179, ал.3а от ЗДвП.

В допълнение, АНО посочил, че съгласно чл. 189е, ал. 3 от ЗДвП нарушителят разполага с възможност да заплати компенсаторна такса по чл. 10, ал. 2 от ЗП в 14-дневен срок от връчване на акта, в който случай същият би се освободил от административнонаказателна отговорност за конкретното нарушение, но компенсаторна такса по АУАН № BG08052022/5800/P8-886 от 08.05.2022 г. не била постъпвала по сметка на АПИ в 14-дневен срок от връчването на АУАН на нарушителя. С аргумент от разпоредбата на чл. 189е, ал. 9 от ЗДвП АНО е приел, че справка от електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от ЗП има доказателствена сила за отразените в тях обстоятелства, тъй като не е реализирано предвиденото законодателя обратно доказване и съответно – „противното не е доказано“.

Въз основа на приета за безпротиворечива доказателствена съвкупност районният съд е приел от правна страна, че АУАН и НП са издадени от компетентни длъжностни лица и при спазване на сроковете по чл.34, ал.1 и ал.3 от ЗАНН, поради което не са

налице процесуални основания за незаконосъобразност на НП. От материална страна СРС е приел, че не може да се направи категоричен извод относно авторството на процесното административно нарушение на чл.179, ал.3а от ЗДвП. При безспорна установеност, че в 13:26 часа, на 08.05.2022 г., на ГКПП „Кулата“ контролни органи от ТД на Агенция „Митници“ са осъществили проверка на ППС - влекач марка и модел „Скания Р 440“ с рег. [рег.номер на МПС] , с обща техническа допустима максимална маса над 12 тона, управлявано от С. Д. Д., е изложил мотиви, че така установените факти по никакъв начин не обосновават твърдението, че на 27.04.2022 г., в 18:35 часа, при преминаването му по път А-6, км 60+705, включен в обхвата на платената пътна мрежа, същото ППС е управлявано от Д..

За да достигне до този извод, районният съд е дал вяра на хронологичното несъответствие между двете събития, доколкото ППС е установено на изходящия граничен пункт цели 11 дни след неговото заснемане със съответното контролно устройство, и то на локация със значителна пространствена отдалеченост спрямо въпросния ГКПП. В допълнение СРС е посочил, че от свидетелството за регистрация на ППС безспорно следва, че процесното МПС е собственост на търговско дружество „Елена Логистика“ ЕООД, поради което личността на жалбоподателя не може категорично да се асоциира с дейността по управление на превозното средство към конкретния момент, тъй като предоставянето на ползването върху съответното ППС в случая би могло да бъде реализирано спрямо всеки от служителите на дружеството.

Доколкото по делото не били събрани доказателства, че на 27.04.2022 г. товарният автомобил е спиран за проверка от контролните органи или по друг начин да е установен водачът на същия към тази дата, СРС е посочил в заключение, че наказващият орган, чиято е доказателствената тежест, не е ангажирал категорични доказателства, установяващи по необходимия несъмнен начин, че именно санкционираното лице е управлявало процесното ППС на 27.04.2022 г.

Тълкувайки съвместно нормите на чл. 102, ал. 2 ЗДвП и чл. 179, ал.3 от с. з. СРС е достигнал до извод, че понятието водач в хипотезата на чл. 179, ал.3 ЗДвП изисква на първо място да се установи кой е собственикът на МПС и той да даде обяснение кой го е управлявал на посочената дата, едва след което да се премине към установяване на действителния водач на превозното средство, ако той е различен от собственика /в случая - от представляващия ЮЛ/. След като в АУАН и в НП не било установено по категоричен начин най-същественото за ангажиране административнонаказателната отговорност обстоятелство, а именно - кой е извършителят на нарушението, СРС е приел, че на визираните в тях дата и част не е доказано, че именно Д. е извършил вмененото нарушение.

Така постановено решение е валидно и допустимо, но неправилно поради допуснатото съществено нарушение на процесуалните правила по смисъла на чл.63в от ЗАНН, вр. чл.348, ал.1 ,т.2 и ал.3, т.1 от НПК.

Разпоредбата на чл.10, ал.1 от ЗП въвежда смесена система за таксуване на преминаването по платената пътна мрежа от различните категории пътни превозни средства и такси на база време и на база изминатото разстояние, както следва:

Т.1 (ред. към датата на установяване на нарушението, ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 16.08.2019 г.) такса за ползване на платената пътна мрежа - винетна такса за пътни превозни средства по чл. 10а, ал. 7, заплащането на която дава право на едно пътно превозно средство да ползва за определен срок платената пътна мрежа;

Т.2 (ред. към датата на установяване на нарушението, ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от

16.08.2019 г., доп. - ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 16.08.2019 г.) такса за изминато разстояние - тол такса за пътни превозни средства по чл. 10б, ал. 3, заплащането на която дава право на едно пътно превозно средство да измине разстояние между две точки от съответния път или пътен участък, като изминатото разстояние се изчислява въз основа на сбора на отделните тол сегменти, в които съответното пътно превозно средство е навлязло, а дължимите такси се определят въз основа на сбора на изчислените за съответните тол сегменти такси.

Във втората хипотеза таксата за изминато разстояние се определя в зависимост от техническите характеристики на пътя или пътния участък, от изминатото разстояние, от категорията на пътното превозно средство, броя на осите и от екологичните му характеристики и се определя за всеки отделен път или пътен участък.

В случай, че не е заплатена таксата по ал. 1, разпоредбата на чл.10, ал.2 от ЗП предоставя възможност на водача на ППС, на неговия собственик или на трето лице да заплати компенсаторна такса, в който случай същите се освобождават от административнонаказателна отговорност.

По силата на чл.10б, ал.1 от ЗП тол таксите се диференцират в зависимост от техническите характеристики на пътя или пътния участък, от изминатото разстояние, от категорията на пътното превозно средство и броя на осите, екологичните му характеристики и се определят за всеки отделен път или пътен участък.

Разпоредбата на чл.10б, ал.3 от ЗП предвижда, че тол таксата се заплаща от собственика или ползвателя на ППС за всички пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3,5 тона, извън тези по [чл. 10а, ал.9](#), като заплащането ѝ дава право на пътното превозно средство, за което е заплатена, да измине определено разстояние между две точки.

Съгласно чл.10а, ал.4 от ЗП (в относимата редакция) размерът на дължимата за плащане тол такса се определя въз основа на реално получени декларирани тол данни, удостоверени по реда, предвиден в наредбата по [чл.10, ал. 7](#), или чрез закупуването на еднократна маршрутна карта, която дава право на ползвателя на пътя да измине предварително заявено от него разстояние по определен маршрут, като същата важи само за ППС, чийто регистрационен номер е бил правилно деклариран от собственика или ползвателя му.

Вменената за нарушена разпоредба на чл.179, ал.3а от ЗДВП предвижда, че водач, който управлява ППС от категорията по [чл. 10б, ал. 3 от Закона за пътищата](#) по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, за което не са изпълнени съответните задължения за установяване на изминатото разстояние, съгласно изискванията на [Закона за пътищата](#), за участъка от път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, който е започнал да ползва, или няма закупена маршрутна карта за същата, съобразно категорията на пътното превозно средство, се наказва с глоба в размер 1800 лв.

В процесното НП е прието, че за МПС с рег. [рег.номер на МПС] , с регистрация България, на дата 27.04.2022 г., в 18:35 ч., няма получени тол декларации и маршрутни карти, и не е получено надлежно плащане в Агенция „Пътна инфраструктура“ за сегмента на рамката (10192), на която е отчетено нарушението.

Към жалбата до СРС е приложен Договор № 1166 от 21.02.2020 г. (TollPass), сключен от собственика на ППС „Елена Логистика“ ЕООД с „Интелигентни трафик системи“ АД с предмет: предоставяне на услуга за електронно събиране на пътни такси на база изминато разстояние и на база време – договор с предплатен баланс съгласно Общите условия за предоставяне на тази услуга. С т.2 от този договор клиентът се е задължил

да ползва бордово устройство, асоциирано към ППС – с данни за неговия регистрационен номер, държава на регистрацията, обща техническа допустима максимална маса/брутно комбинирано тегло на състав от ППС, брой оси, екологична категория на ППС и др.

Приложена е детайлна справка по дата на пътуване – извлечение от TollPass, за дата 27.04.2022 г. за ППС с рег. [рег.номер на МПС] , с начален час 11:01:09 ч. и краен час 21:37:57 часа, удостоверяващ заплатени пътни такси общо в размер на 42.55 лв. за движението на ППС по маршрут В. Т. – Кулата. Справката удостоверява заплатени пътни такси за различни сегменти от визириания маршрут, като извлечението е на четири страници – за различни часове, минути и секунди. За вмененото нарушение на 27.04.2022 г. в 18:35 ч. няма отбелязване за платена пътна такса в справката. Всъщност, тя не съдържа данни във времеви период от 18:26:17 ч., когато ППС се е намирало на пътен участък Я.-С.-1/А-2L, до 18:42:09 ч., когато ППС се е намирало на пътен участък А-2/А-GL-18/А-GL-5/А-GL.

Не е спорно по делото, че в Електронната система за събиране на пътни такси по чл.10, ал.1 от ЗП е генериран доказателствен запис (доклад) по чл. 167а, ал. 3 от ЗДВП с номер на нарушението №DE6F15AF90FD2E95E053011F160A8A7B, за процесното ППС с рег. [рег.номер на МПС] , на дата 27.04.2022 г., час **18:35, сегмент 10192**, път А-6, 60+705 намаляващ километър. Приложени са 2 броя статични изображения на ППС във вид на снимков материал, на които е виден неговият регистрационен номер. АНО поддържа, че се касае за доклади от поддържана от агенцията Електронна система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата, които имат доказателствената сила по чл.167а, ал.3 от ЗДВП.

На това твърдение наказаното лице противопоставя довод, че ППС е снабдено с бордово устройство, което по време на движението му на 27.04.2022 г. е било технически годно, налично и включено и на процесната дата е подавало тол данни, респ. отчитало заплатени тол такси, като дори и да било налице липса на отчетени тол такси към конкретния момент, то това се дължало на техническа неизправност на поддържаната от АПИ Електронна система за събиране на пътни такси (ЕССПТ) или на една от камерите ѝ, но не и на виновно поведение на водача.

Относно процесното ППС, с което е извършено нарушението, е избран редът за отчитане размера на дължимите тол такси по електронен път чрез услуга за тяхното електронно събиране, т.е. водачът не е следвало да закупува еднократна маршрутна карта за движението му на 27.04.2022 г. За същата дата, за движението по маршрут [населено място] – [населено място] е заплатена тол такса в размер на 42.55 лв. Липсват данни за заплащането на такава единствено в периода от 18:26:17 ч. до 18:42:09 ч., в който попада вмененото нарушение от 18:35 часа.

Съобразно наведените от страните доводи и възражения и в изпълнение на задълженията си по чл. 13 и чл. 14 от НПК, във вр. с чл. 84 от ЗАНН, районният съд е следвало служебно да прояви активност като изиска данни за техническата годност на *техническото средство (контролно устройство с идентификатор № 10192) - част от ЕССПТ, към 27.04.2022 г., 18:35 часа, респ. записи от бордовото устройство на ППС към същата дата.* Това е така, тъй като по делото е приложена справка по дата на пътуване –

извлечение от TollPass, за 27.04.2022 г. за ППС с рег. [рег.номер на МПС] , с начален час 11:01:09 ч. и краен час 21:37:57 часа, удостоверяваща заплатени пътни такси за движението на ППС по маршрут В. Т. – Кулата. Във връзка с възражението на наказаното лице, че бордовото устройство е било налично и работещо е следвало да се изясни имало ли е технически проблем за липсата на запис относно конкретното нарушение на 27.04.2022 г. в **18:35 ч.** и на какво се дължи тази липса. Едва след изясняване на тези относими към предмета на спора въпроси, може да се даде отговор относно субективната страна на вмененото нарушение.

Като не е извършил служебно дължимите съгласно чл. 13 и чл. 14 от НПК, във вр. с чл. 84 от ЗАНН, действия за изясняване на спора от фактическа страна, първостепенният съд е допуснал съществено нарушение на процесуалните норми, довело до постановяване на неправилен съдебен акт. Дължимата е отмяна на обжалваното съдебно решение и връщане на делото за ново разглеждане от друг съдебен състав на същия съд съгласно чл.222, ал.2, т.1 от АПК. При новото разглеждане на спора следва да се съберат данни за техническата годност на техническото средство (контролно устройство с идентификатор № 10192) - част от ЕССПТ, към 27.04.2022 г., 18:35 часа, респ. записи от бордовото устройство на ППС към същата дата, въз основа на които да се изясни имало ли е технически проблем за липсата на запис относно конкретното вменено нарушение от 27.04.2022 г. в **18:35 ч.** и на какво си дължи тази липса на записи, като районният съд съобрази, че доказателствената тежест за визираните обстоятелства е на наказаното лице. Съобразно изхода от дължимите фактически установявания при релевантното изясняване на спора от фактическа страна, районният съд дължи произнасяне по приложението на закона при съобразяване на тълкуването, дадено от СЕС в решение от 21.11.2024 г. по дело С-61/23.

За пълнота на изложението и с оглед наведените в касационната жалба основания, решаващият състав на АССГ следва да отбележи, че намира за неправилни изводите на районния съд за недоказаност на авторството на нарушението.

Разпоредбата начл.187а, ал.4 от ЗДвП предоставя възможност на собственика, съответно ползвателя, да се освободи от административнонаказателна отговорност по ал. 1 и 2 във връзка с административни нарушения по [чл. 179, ал. 3 - 3б](#), ако в срок от 7 дни от връчването на акта за установяване на административно нарушение или на електронния фиш представи декларация, в която посочи данни за лицето, което е извършило нарушението, и копие от свидетелството му за управление на моторно превозно средство.

Съгласно чл.189е, ал.2 от ЗДвП при установяване на нарушение по [чл. 179, ал. 3 - 3б](#) преди съставяне на акт за установяване на административно нарушение, контролните органи уведомяват нарушителя за възможността да заплати таксата по [чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата](#). В конкретния случай, АУАН е съставен в присъствието на водача Д., който не само не е избрал да заплати компенсаторна такса по чл.10, ал.2 от ЗП, но собственооръчно е вписал в АУАН „избрах да ми съставят акт“. След като в 7-дневният срок по чл.187а, ал.4 от ЗДвП водачът не е представил декларация, в която да посочи

лицето, което е извършило нарушението, то законната фикция сочи именно него за нарушител.

При този изход на спора разности следва да се присъдят съгласно чл.226, ал.3 от АПК.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК вр. с чл. 63в от ЗАНН, Административен съд София-град, XVIII-и касационен състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ съдебно решение от 15.04.2024 г. по нахд № 2243/2023 г. на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 101-и състав.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на Софийски районен съд. РЕШЕНИЕТО е окончателно на основание чл.223 АПК и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.